

Hanif Kureishi

MEGÉRINTVE

Greskovits Endre fordítása

Kiabált és ugrált.

– Remélem, találkozunk nemsokára, nemsokára, nemsokára!

Tovább integetett, amíg el nem tűntek a sarkon, a sok néni, bácsika meg unokatestvér, három taxiba beszáfolódva. Ali és a szülei a ház előtti járdán álltak. Családjuk bombayi ága eddig Dulwichban bérelt házat a nyárra. Ali és a szülei csaknem minden nap találkoztak velük; a rokonok holnap visszatérnek Indiába.

– Most már gyere be. – Apja megfogta Ali kezét. – Nem tetszik, hogy így fel vagy dülva.

Alit zavarba ejtették a tulajdon könnyei. Szomszédjuk, Mike az utca túloldalán állt, kevergette a focistakártyáit, vakarózott, figyelt, és úgy tett, mintha nem figyelne. Már korábban is járt itt. Miután a bácsikák meg a nénikék hozzákezdtek a búcsúzkodáshoz, megszólalt a csengő, és Ali ajtót nyitott, mert azt hitte, megjött a taxi. Unokatestvérei mögéje gyűltek.

– Kijössz? – kérdezte Mike, miközben a körmét rágta, és az Ali mögötti arcokat próbálta megnézni. Mike fejről hiányzott egy maréknyi haj; az apja tépte ki, amikor megverte. – Mi van itt? Az utca végéről is hallani, ahogy egész nap lármáztok.

A krikettbajnokság ötödik meccsének szombatja volt. India Angliával mérkőzött az Oval stadionban. Délelőtt Ali három hangoskodó bácsikája és apja elfoglalta helyét a kis nappaliban, behúzták a függönyöket, és becsukták az ajtót. Dohányoztak, söröztek, és szidták az indiai dobójátékosokat, miközben a két egykedvű angol, Barrington és Graveney egész nap ütött. A bácsikák az indiai kapitányt, Pataudi herceget okolták, akinek csak fél szeme volt. Az indiai nénikék arra tanították Ali anyját, hogy miképp készítsen el különféle ételeket, és ő megígérte, hogy főz majd ilyeneket a férjének meg a fiának. A nők bevitték a szobába a *dált*, a *kímát* meg a rizst, amelyeket reggel első dolguk volt nagy edényekben megfőzni. A férfiak az unjakkal ettek, a tányér remegett az ölükben, és le nem vették a szemüket a képernyőről. Urdu nyelvű szidalmakat kiabáltak.

Ali bármikor bemehetett a bácsikák szobájába, amikor csak akart. Már úgy beszéltek vele, mint férfival. Egyikük még „a következő családfőnek” is nevezte. A legidősebb bácsikának gyárai voltak Indiában, a másik híres politikai újságíróként dolgozott, a harmadik pedig mérnök volt, aki gátakat épített. Otthon mindhárman hírhedt „tívornyázóknak” és bulirendezőknak számítottak. A krikettmeccs szüneteiben azzal szórakoztatták Alit, hogy fogadtak, fej vagy írás lesz-e a feldobott érme, vagy melyik néni jön be legközelebb a szobába; kő, papír, ollót játszottak. Ali mértékletes apja egy ügyvédi irodában dolgozott kistisztviselőként.

Ali egyetlen gyerek volt. Képzeltbeli krikettcsapatok mellé írta az eredményeket egy jegyzetfüzetbe, amelyet az anyjától kapott. Órákat töltött egyedül a kertben, lefűrészelt seprűnyéllel ütögetett egy ágra lógatott krikettlabdát. A kert volt a királysága, és boldogan osztotta meg indiai családjával, mint ma is, amikor kinyitotta a kis, tanácsi ház ablakait és hátsó ajtaját. Szokatlan dolog volt ez: az időjárástól függetlenül mindkét szülője utálta a huzatot. Ma három unokatestvére krikettezett a kertben; a hét-tizenégy éves korú lányok fogócskáztak.

A nénikék, miután elmosogattak, pokrócokra ültek az árnyékban, úgy simogatták és igazgatták egymás haját, mint a francia festményeken látni. Alit csókolgatták és körülrajongták, ő pedig élvezte nénikéi finom szandálba bújtatott és festett lábujjainak látványát, de még a hájhurkákét is a hasukon, ahol a szárijuk meglazult.

Aznap délután Ali megmutatta a szobáját unokanővérének, Záhídának. A lány tizen-négy éves volt, egy évvel idősebb nála. Kinéztek a külvárosi kertekre (ahol Ali látott egyszer egy házaspárt csókolózni), és a fiú elővette *Az aranypisztolyos férfit*. Ugráltak az ágyon, aztán a lány a fiúéra nyomta az ajkát. Azt mondta, „titokban” akar lenni vele, mire a fiú fogta a zseblámpát, és fölvezette a lányt a létrán a padlásra, a kidobott játékok meg a poros ládák közé, amelyekben apja bombayi dolgait tartották. A lány karperecei zörögtek és csattogtak. Egyikük sem bírta abbahagyni a vihogást. Záhídá meg volt győződve róla, hogy odafenn patkányok meg denevérek vannak. Ki hallaná a lány fojtott kiáltásait ilyen magasban?

Megint csókolóztak, de a lány most Ali füle mellé nyomta a száját. A fiú testét olyan édes érzés járta át, hogy azt hitte, összeesik. A lány előrehajolt, kezét a mocskos víztartályra tette, és Ali önkívületben simogatta tovább, amíg a bonyolult ruhaövrényeken át elérte a lány testét, és ujját becsúsztatta a rés tetejébe. Ennyi volt az egész. A lány olyan hangokat adott, mintha szenvedne. Ali órákon át ott tudott volna maradni vele, de izgalmát legyűrte a rajtakapástól és büntetéstől való félelem. Azt mondta, le kell menniük. Ő ment előre, és noszogatta a lányt, hogy kövesse.

– Mi a baj? – kérdezte a lány. Visszatértek a fiú szobájába.

– Holnap elmész. Nem akarom, hogy elmenj.

– Amikor nagy leszek – mondta a lány –, pilóta leszek, mint a papám volt régen. – Ali még sosem ült repülőn. – Mindenhová elrepülök. Eljövök hozzád is.

– Az még sokára lesz.

Ali irigyelte az unokatestvéreit, amiért szinte mindennap találkozhatnak. Közel laknak egymáshoz, és a családi sofőrök elszállítják őket egymáshoz, amikor csak akarják.

– Folyton esküvőkre meg vacsorákra hívnak bennünket.

Aztán Záhídá így szólt:

– A papa azt mondta, meghívott benneteket hozzánk.

– De nem megyünk, ugye? Az én szüleim sehová sem szeretnek menni.

– Gyere egyedül. Bőven van hely. Mindenféle semmittevő meg rokon bukkan fel nálunk! Gyere a szünidőben, ahogy mi most. A karácsony jó lenne.

Ali szégyenkezve válaszolt:

– Én mennék, de a papának nincs pénze rá, hogy elküldjön.

– Miért?

A fiú vállat vont.

– Nem keres eleget.

A lány így szólt:

– Takarékoskodj. Nem dolgoztál a cirkusznál húsvétkor?

– De.

– Mind halálra neveltük magunkat ezen. Nem bohóc voltál, ugye?

– Az elefánt után takarítottam össze – felelte Ali. – Az megnevettette a közönséget.

Főleg kellékeket hoztam-vittem.

– De annyira kicsi vagy!

– Majd megnövök.

A lány így szólt:

– Már elég nagy vagy, hogy kocsit moss meg kertet áss.

– Ez igaz – felelte a fiú. – Azt meg tudom csinálni.

– Meg hát.

Ali megcsókolta a lányt.

– Mondd meg Indiának, hogy megyek!

Meglepődött, amikor látta, hogy apja a lépcső aljánál áll, és kettőjüket figyeli.

Ekkor megjöttek a taxik, és dudáltak.

Amikor mindenki elment, Ali anyja megkönnyebbülten felsóhajtott. Munkába indult. Ali anyja ápolónő volt, és éjszaka dolgozott; nappal aludt, amikor tudott. Most Ali apjával összeveszett azon, amit a legidősebb bácsika mondott a papának. Ali apja duzzogva a szobájába vonult, és háttal Alinak leült az íróasztalához. Levelező kurzuson tanult jogot, amit a leggazdagabb bátyja, a család feje fizetett. Haragudott Ali apjára, aki megbukott a vizsgáin, és úgy látszott, nem sokat tud kezdeni magával Angliában. Az ebédnél ezt ordította:

– Annyi itt a lehetőség, *jár*, és az egyetlen, amivel éltél, az, hogy elvetted Joant! Miért hozol szégyent az egész családra?

Igazság szerint az anyja már mérges volt rájuk. Néhány nappal azelőtt, miután elbüszkélkedett az új mosógépével, odaadták neki az egész bombayi család szennyesét.

– Nem vagyok a cselédjük – mondta az anyja, és ledobta a piszkos ruhákkal teli párnahuzatokat. Apjának Ali segítségével kellett kitalálnia, hogyan működik a gép, az egyik olvasta a használati utasítást, a másik a gombokkal babrált, miközben tócsa képződött a padlón. Aztán kivasalták és összehajtogatták a ruhákat, s úgy tettek, mintha mindez Joan műve lenne.

A papa most már órákig tanulhatott dühödt arckifejezéssel. Ali is leült. Apja szobájában, ahol az új iskolaévre kellett készülnie, ha szeretne lépést tartani a többiekkel, és nem akar olyan lenni, mint az apja, Ali mindössze az óra ketyegését hallotta. A háznak mintha elakadt volna a lélegzete. Anyja reggelig nem jön haza; akkor elkészíti a reggelijét, gondoskodik tiszta törülközőről, és amikor Mike bekopog, elküldi őket az uszodába.

Ali kiosont, és úgy látszott, apja ezt észre sem veszi; nem akart otthon lenni, ha senki sem nevet és beszél. Meglepődött, hogy még most is ott találja Mike-ot, aki egy teniszlabdát rugdal a falnak.

– Gyere ki, rohadék. Téged várlak – mondta. – Mit csináltál, kiabáltál meg minden?

Ali átvágott Mike-kal az alkonyi parkon; a kapufák bitófaként álltak a sárban.

– Jó sokára jöttél ki – mondta Mike. – Már majdnem sötét van.

– Voltak nálunk.

– Utálom az ilyen. Ezt csinálni a haverjaiddal. Mindenki a hintáknál van.

Ali és Mike mindig egyenesen a hintákhoz ment. Amikor esett, cigarettát adogattak körbe a nyirkos bódében, ahol a focisták átöltöztek a hétvégi meccsre.

Mike felordított:

– Ott vannak! Lejöttek a ribancok!

Nekiiramodtak. Nem volt messze. Ali ismerte az összes gyereket; nem voltak a barátai, de a közelben laktak, kisebbek és nagyobbak. Anyja „huligánoknak” nevezte őket.

– Hol voltál? – kérdezte az egyik Mike-tól.

– Alira vártam. Valami idióták voltak náluk. Több tucat, csak úgy búzlóttek. Nem lenne szabad ennyi bokszost beengedni egy tanácsi házba!

A lányok a hintán ültek, a fiúk dohányoztak, köpködtek és a fémállványon lógtak. A fiúk megpróbálták meghúzni a lányok ruhapántját, de főleg a táncról beszéltek. Petts Woodban lesz, és egy reggae-zenekar fog játszani. Mostanában mindannyian imádták Desmond Dekker zenéjét, és arról beszélgettek, vajon beengedik-e őket a táncterembe, vagy hátul kell besurranniuk és elvegyülniük a sötétben. A lányoknak az örök megengették, hogy beszlisszoljanak mellettük, de a fiúk szemlátomást túl kicsik voltak. Ali tudta, hogy esélye sincs.

– Semmi baj a családommal – mondta Mike-nak.

– Most már itt vagy – mondta Mike.

Mindketten értetlenül néztek a másikra. Ali köpött és elballagott, de rájött, hogy nem akar hazamenni. Addig járja majd az utcákat, amíg készen nem áll arra, hogy találkozzon az apjával.

Az utca végén észrevette, hogy Miss Blake függőnye mögött ég a villany. Néha beugrott ide, amikor a színházcsoportból vagy a gitárórájáról tartott hazafelé. Miss Blake mindig adott neki süteményt meg két és fél shillinget. A fivérével élt, aki hordár volt a Victoria pályaudvaron, és híres arról, hogy a helyi kocsmákban verekszik.

Miss Blake vak volt, és mindig a kapunál állt, amikor a gyerekek az iskolából és az ingázók a munkából hazafelé mentek. Pár gyerek odakiabált neki – „ma mindenkit elvakít!” –, de ő csak állt ott tovább, ajkán tiszta, együgyű mosoly. Ali néha csukott szemmel és előrenyújtott kézzel körbesétált a szobájában, hogy megtudja, milyen lehet a nőnek. Mostanában sokat látogatta, mert szüksége volt pár pennyre. Cserébe Miss Blake megkérte, mesélje el, hogy mit csinált az iskolában, és mit gondol a barátairól. Ali kezdte élvezni a monológjait; mintha élőszóban vezetne naplót. Akármit mondott, Miss Blake meghallgatta. Fura volt, de többet beszélt a nővel, mint akárki mással.

Bezörgetett az ablakon.

– Jó estét, Miss Blake.

– Gyere be, Alan, drágám.

Azt hitte, Alan a neve. Ali egy darabig élvezte, hogy Alan lehet; megkönnyebbült tőle. Néha az egész napot Alanként csinálta végig.

Követte a nőt a konyhába, ahol foltokban kunkorodott a linóleum a csupasz padlón. A konyhát vagy húsz éve nem festették ki, és gáztól szaglott. Miss Blake, hogy meleg legyen, mindig begyújtva tartotta a tűzhelyet. Tapintásra tudta, mi hol van a házban. A rádióból nagyzenekarral kísért katonadalok szóltak.

Adott neki egy pohár vizet, amit ő sosem akart meginni, mert annyira maszatos volt a pohár, és odatette a fémdoboz mellé, amelyben Miss Blake az aprót tartotta. A nőnek mintha mindig rengeteg aprópénze lett volna. Festményeket örökölt a családjától, és a környéken azt rebesgették, hogy mivel nem látja, eladogatja őket.

Ott ült, és várta, hogy Ali beszéljen.

A fiú először arra gondolt, hogy mesél neki a családja látogatásáról meg a vendéglőről, ahol valamennyien voltak; hogy látták az állatkertet, Madame Tussaud panoptikumát és a Hyde Parkot. De eddig még sosem említette az indiai származását. Miss Blake nem tudja, hogy ő félig indiai; az egyetlen ismerőse, aki nem tud erről.

Fogalma sem volt a nő valódi koráról. A negyvenes éveiben járhat; de ugyanúgy a harmincas évei elején is. Neki ez mindegy volt.

– Alan, gyűjtsd meg a cigimet – mondta Miss Blake.

A fiú kivett egy szálat a Players Number Six dobozából, a nő pedig fogta, és a szájába tette. Erős dohányos volt, és szerette, ha a fiú gyújtja meg neki a cigit, hogy a kezébe kapaszkodhasson.

– Hol voltál? – kérdezte.

– Sok dolgom volt – felelte Ali.

Miss Blake előrehajolt.

– Az jó, ha sok dolga van az embernek. Mit csináltál?

A fiú elmesélte a bácsikái, nénikéi és unokatestvérei látogatását. Elmondta az egész dolgot, és azt is elejtette, hogy Indiából jöttek. A nő figyelmesen hallgatta, mint mindig, s a szeme helyett a fülét fordította felé; a fiú azon kapta magát, hogy a nő fejének oldalához beszél, a ritkás, hosszú hajához meg a féloldalas mosolyához.

– Apánk húsz évet élt Indiában – mondta Miss Blake. – Teakereskedő volt. Azt mondtad, pompás hely. Jobb, mint itt ez a nagy hideg. És most már nincs itt a családod.

– Elmentek.

– Hiányoznak neked. – A fiú erre nem válaszolt. – Mi? – kérdezte a nő.

– Igen. Hiányoznak és hiányozni fognak. – Ali hozzátette: – Elmegyek hozzájuk, ha eleget spórolok.

– Elviszel?

– Magát?

– Jaj, kérlek, mondd, hogy igen, elviszel.

– Indiába?

– Jaj, vigyél, vigyél – mondta a nő. – Ernie bátyám nem visz sehová. Csak szid. Könyörgök neki, hogy csak egy napra, miért ne? Hogy halljam és szagoljam a tengert, miért ne? Van ott egy vakok iskolája.

– Hol?

– Bombayban. Mesélték! Lehet, hogy befogadnak, és segíthetek az éhező, szenvedő gyerekeken!

Micsoda rendkívüli látvány lenne Bombayban az angol–indiai fiú meg a vak nő.

Miss Blake fogott egy csokoládét.

– Na, gyere ide, te szegény fiú. Nyisd ki a szád.

Ali leült mellé a konyhaszékre. A nő köténye foltos volt. Szemhéja súlyos, mindig félig csukva. Nem kell azzal vesződni, feltételezte a fiú, hogy nyitva tartsa a szemét. A nő szemének sötét holdja mintha odatapadt volna a szemüreg tetejére.

– Meleg van ma.

– Hol?

– Mindenhol. – Ali húzgálta az ingét. – Ragadok.

– Ne – mondta a nő. – Tényleg? Be kéne hintőporoznod magad. Van valahol hintőporom. Szórd be magad előbb, mert tudom, miért jöttél.

– Tudja?

Ali mindenre készen kinyitotta a száját. Aztán, nem is tudta, miért, lehunyta a szemét, mintha csókra várna.

Miss Blake a másik kezével nyúlt a fiúhoz; azzal simogatta meg az arcát, a homlokát meg az orrát, és tapintotta ki az ajkát.

– Csak érezni akarom, milyen nagy vagy – mondta, és bedugta a csokoládét a fiú szájába. – Nemrég volt a születésnapod? Mintha nagyobb lennél. Erről beszélek, Alan.

– Nem – felelte Ali a fejét rázva, s ezzel végül a nő kezét is rázta. – Ezen a héten nem nőttem.

– Egy pillanat. – A nő most felemelt egy két és fél shillingest, amit a fiú elvett és beleszórt a zsebébe.

– Kösz. Az isten fizesse meg, Miss Blake.

– Most maradj nyugton.

A nő a fiú nyakához nyúlt. Remegett a keze. Babrált egy kicsit a nyakán, aztán lejjebb haladt. Úgy tapogatta a mellkasát az ingén át, mintha soha nem ért volna még emberi testhez, és azt szeretné tudni, milyen. Mintha rezegne a szemhéja. Ali még sosem volt ilyen közel hozzá. Hagyta a csokoládét a nyelvén rágás nélkül, míg el nem olvadt a szája melegében. Azon kapta magát, hogy arra gondol, írni fog Záhídának. Miután apja holnap munkába indul, ő bemegy a szobájába, és elvesz abból a vékony, kék, légipostai papírból, amelyen a papa a fivérelével levelezik. Ali mindig megőrizte a bélyegeket, és ír majd Záhídának egy szerelmes levelet, megírja sok szerelmes levele közül az elsőt, tele versekkel meg rajzokkal, és elmesél neki mindent. Tudta, hogy a levelek több mint egy hét alatt érnek oda. Holnap ír, és várja a lány válaszát, amelyet majd az iskolabuszon olvas.

Miss Blake kigombolta Ali ingét; az teljesen kinyílt. Az ápolónőknek, mint amilyen az anyja, folyton idegeneket kell megérinteniük. Anya azt mondta, hogy ez természetes; látott már néhány rohadt dolgot, de egyetlen emberi testtől sem undorodik.

Ali csendben számolta a pénzt, amit keresett; ilyen tempóval el tud utazni Záhídához. Lesz idejük, hogy „mindent” csináljanak, ahogy a lány fogalmazta. Ali a sofőr vezette kocsiban elmehet oda, ahová a lány megy: a klubba, a tengerpartra, a vacsorákra. A család úgy fogadja majd, mint közülük valót. Esténként a lármás férfiakkal üldögél, akik adomáznak, vicceket mesélnek, és politikáról beszélgetnek. Lehet, hogy odaát meg is nőszül, és a szülei hozzáköltöznek. A részleteket még ki kell dolgoznia.

Miss Blake tovább tapogatta. Mintha több keze is lett volna, amelyek körbejárták a fiú felsőtestét remegve, mint a haldokló madarak. Alinak fogalma sem volt, hol állnak meg legközelebb. A hasán? A hátán? Képtelen volt megmozdulni, szeme lehunyva, és csak a rádiót hallotta, benne semmi neki tetszőt. Indulni készült, mire Miss Blake meglepett kiáltást hallatott, és felé fordította az arcát. Szeme kásás anyagában nem látszott változás, de a száját elhúzta.

– Alan – nyögte.

A fiú rácsapott az asztalra, mire a nő újabb két és fél shillingest csúsztatott oda hozzá. Ali zsebre vágta, és az ajtóhoz ugrott.

– Alan, Alan! – A nő a levegőbe markolt.

– Nem hagyhatom ki a *Munsterst*.

Miss Blake ismerte a házat, és gyorsan tudott mozogni benne. De a fiú kint volt, mielőtt ő újra megérinthette volna.

Apja még mindig az íróasztalnál ült, és fejét a karján nyugtatta. Ali megsimogatta a haját, aztán megcsiklandozta az orrát. Apja hirtelen fölegyenesedett, és meglepetten nézett körül.

– Ilyenkor kell hazajönni?

– Nem tudom.

– Ne járj el túl sokat Mike-kal – mondta a papa, és kereste a tollát, de Ali látta, hogy az leesett a padlóra. Rámutatott. A papa lehajolt, hogy fölvegye, és beverte a fejét az asztal nyitott fiókjába. – Azok a fiúk hasznavehetetlenek. Mindből autószerelő lesz! – tette hozzá a fejét dörzsölve.

– Szeretnék jobb barátokat találni. És jobb állást is.

– Ebből elég, Ali! Munkához kell látnunk!

Ali lehevert a szoba másik felében álló kanapéra. Felhúzta az ingét; ujjait végigsiklatta a testén. Megérintette magát ott, ahol Miss Blake simogatta. Megszagolta az ujjait. Miss Blake ott volt rajta, ahol korábban Záhídá. Pénze a zsebében.

Felállt. Úgy tett, mintha a házi feladatát írná, de a Záhídának írt első levelét kezdte fogalmazni. Már lendületben volt, már el is indult a lányhoz.

Másnap reggel, amikor Mike-kal a nyitott uszodába menet elhaladtak a nő háza előtt, és Mike egy szurkolói dalt énekelt, miközben az úszósájkját rugdalta, Miss Blake a kapunál állt, és a reteszt zörgette.

– Mike, Mike – kiáltotta. – Hol van Alan?

– Itt van – felelte Mike. – Nem látja a hülye, barna fejét? Nem érzi a szagát?

– Reggelt, Miss Blake – mondta Ali.

– Alan, Alan! – A nő messze kihajolt a kapun. – Nem szeretnél... valamit enni? Csokoládét vagy valamit?

– De, Miss Blake. Tudja, hogy szeretnék. – Mike nevetett. – Várjon meg itt – mondta Ali. – Visszajövök, miután megmártóztam.

– De Alan, Alan! – kiáltott megint a nő, immár sürgetőbben. – Nem akarsz idejönni, hogy meggyújtssd a cigim?

Ali Mike-ra nézett, és vállat vont.

Visszament a nőhöz, kivette a Number Six dobozát a kezéből, bedugott egy szálat a szájába, fogta az öngyújtót, és meggyújtotta. Miss Blake erősen szorította a kezét úgy, ahogy Ali számított rá. Amikor a szél elfújta a lángot, a fiú visszaadta az öngyújtót. A nő kicsúszta a kezét a kapun, és adott Alinak egy hatpennyst, amit ő zsebre vágott. Nekiiramodott, hogy utolérje Mike-ot.

– Mike, menj csak – mondta. – Kicsit később utánad megyek.

Miss Blake már kinyitotta a kaput; Ali követte.

Papp Sándor Zsigmond

A HAZA SZERETETE

Kurpu József még aznap, hogy az állampolgársági esküt letette, s erről az akkurátusan kiállított bizonylatot is megkapta, lefejelte szomszédját, Szelényi Pétert. Nem is azért, mert Szelényi évek óta nyugodt következetességgel büdösöláhozta őt, hanem mert minden alkalommal úgy lakatolta le a biciklijét a poroló mögötti sarokban, hogy ne lehessen odaférni a pincelejáróhoz. Kurpu így csak akkor tudott lejutni a közösen használt pincerészbe, ha előbb felment a lakatkulcsért, amit Szelényi nagy kegyesen kiadott neki az ablakon. Ekkor még láncostul le kellett oldani az orosz lakatot, majd utána visszaállítani mindent az eredeti helyére, gondosan, előrelátóan, mert Szelényinek nagy szava volt a házban.

Komoly ember nem jár sűrűn a pincébe, mondogatta nemegyszer Szelényi cigaretázás közben a folyosón. Ősszel, amikor leviszi a mályvákat és tavasszal, amikor felhozza, meg esetleg karácsony előtt leugrik a kisbaltáért, mert meg kell faragni a fenyőt, hogy rámenjen a talpfa. Ennyi és nem több. Legalábbis itt nálunk, tette hozzá. Aztán a *nálunkon* mindenki érthetett, amit akart: harmadik emeletet, Kén utca negyvenet, a fővárost, de talán az egész országot is. A karcos hang viszont mindenki értésére adta,